

orebro

Örebro – en kommun som växer och utvecklas

År 2040 – 50–70 000 fler invånare!

- Cirka 160 000 invånare
- 20–30 000 nya bostäder
- 20–30 000 nya arbetsplatser
- 10–15 nya skolor & ca 30 nya förskolor
- 10 nya kultur- & fritidsanläggningar
- Utökade handel & service
- Infrastruktur, parker & grönområden

Digitalisering – engagemang

Hållbara och smarta samhällen med digitalisering som grund

- Smart Built Environment
- DigSAM – digital samhällsbyggnadsprocess
- AI för plantolkning
- Digital bygglovsprocess
- Samarbete med Örebro Universitets AI och robotikcenter
- Digital Tvilling med SKL
- OASC (Open and Agile Smart Cities)
- City as a Plattform (CaaP)
- Innovation i nya stadsdelar – exploatering

Tamarinden, Sörbyängen

- Där människor möts och husen delar energi

öBo

Hem för dig

ÖREBRO

e-on

Välkommen till Tamarinden i Sörbyängen

KORTFAKTA:

Läge: Södra Örebro, i direkt anslutning till naturreservat och golfbana

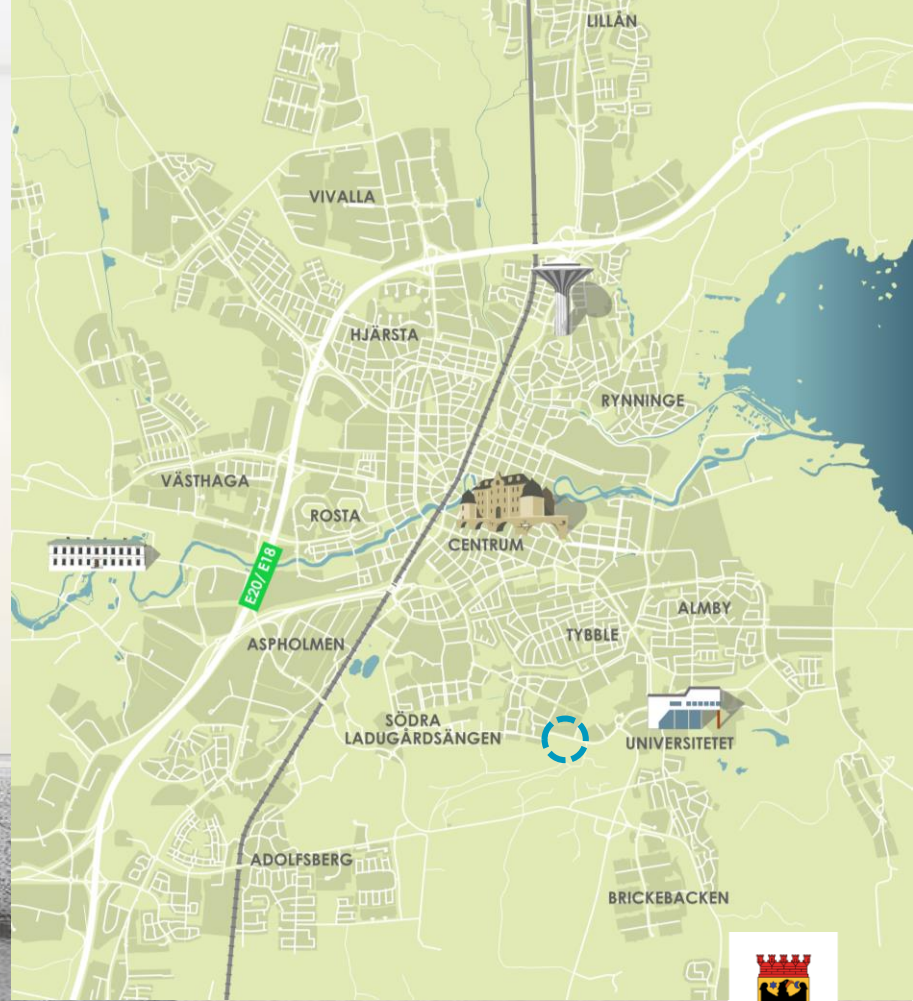
Status: Detaljplan antagen

Bostadstyp: Flerbostadshus 4-8 våningar. Detaljplanen medger även två förskolor, kontorslokaler, centrumverksamhet samt vård.

Antal bostäder: Cirka 600

Markyta: Cirka 5 ha

Tidplan: Markanvisning november 2019

Markanvändning år 2040 enligt ÖP och fortsatt utveckling österut

Tamarinden – Där människor möts och byggnader delar energi

TVÄTTRESTADEN

CVETELLOUNGEN

CVETELLOUNGEN

12.

FOJAR

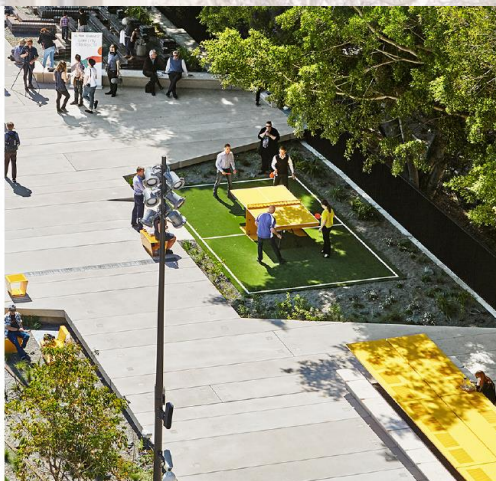

Livet mellan husen

Lekytor med t.ex. gungor

Aktivitetsytor med t.ex. pingis

Smitvägar

Yta för Angöring och spontanaktivitet

Mötesplats med sittmöjligheter

Photo: Elin

Gröniska för dagvattenhantering

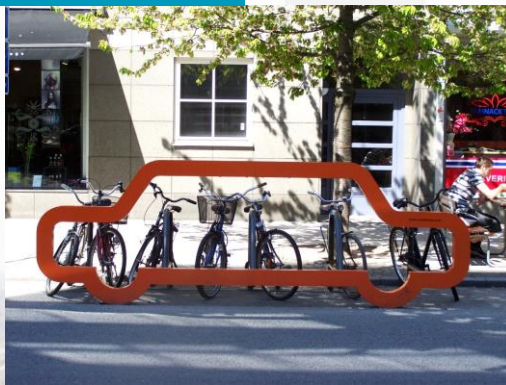
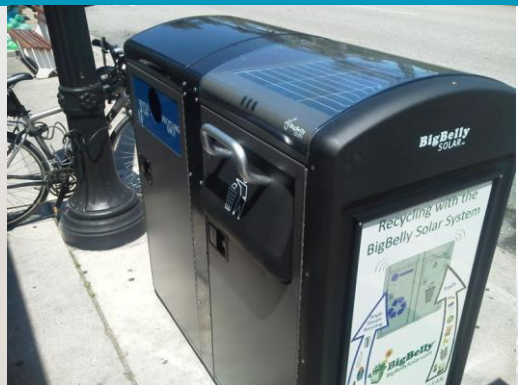
Trafikkoncept med mobilitetslösningar följer markanvisningen

Övergripande trafikkoncept

0 10 20 30 40 50 M
SKALA 1:1250

Smarta lösningar på allmän plats

En hållbar & smart stadsdel

Trots miljardinvesteringar: "Elnäten räcker inte till"-ENERGIINFRASTRUKTURNYHETER

Ett samhällsproblem att städerna försörjs utifrån

Bostäder och lokaler står för omkring en tredjedel av Sveriges totala slutliga energianvändning

Flera storstäders möjlighet till expansion hotas

Med motiveringen att investeringar görs i elnäten har återkommande höjningar av nätavgifterna skett

Svenska Kraftnät chockhöjer nätavgiften med 20 procent

Efter chockhöjningen på nätavgiften – konsumenterna får betala

Foto: Haase Holmberg

Statliga Svenska Kraftnätet höjer nätavgiften från årsskiftet, enligt en tur en höjning av elnätet

Foto: TT/Colourbox

När Svenska Kraftnät chockhöjer avgifterna sipprar det ner hos konsumenterna. "2-3 procent högre pris hos slutkund, mellan tummen och pekfingeret", säger Energimarknadsinspektionens ställföreträdande generaldirektör Tony Rosten.

Klimat- och kapacitetsproblem

- Utsläpp av växthusgaser
- Kapacitetsproblematik i samhället

Överblick

- Snabb teknisk och digital utveckling

Komplext

- Många leverantörer med egna system

Agenda Tamarinden

Hållbarhet

Innovation

Utmana och utveckla

Partnerskap

Enade mot samma
mål

Nyttja vår kompetens

Påverka tillsammans

Värderingar

Transparens

Öppenhet

Proaktivitet

Byggbolag

Offentlig
Sektor

Energibolag

Tamarinden

Hållbarhet förutsätter framförhållning

TIDIGT
i processen

SENARE
i processen

Energi man inte
använder

Energi som optimerar

Energi man producerar

Energi som delas

Energi man använder

Energi man sparar

Klimat- och energiambition ihop med E.on och Öbo

Gemensam målbild

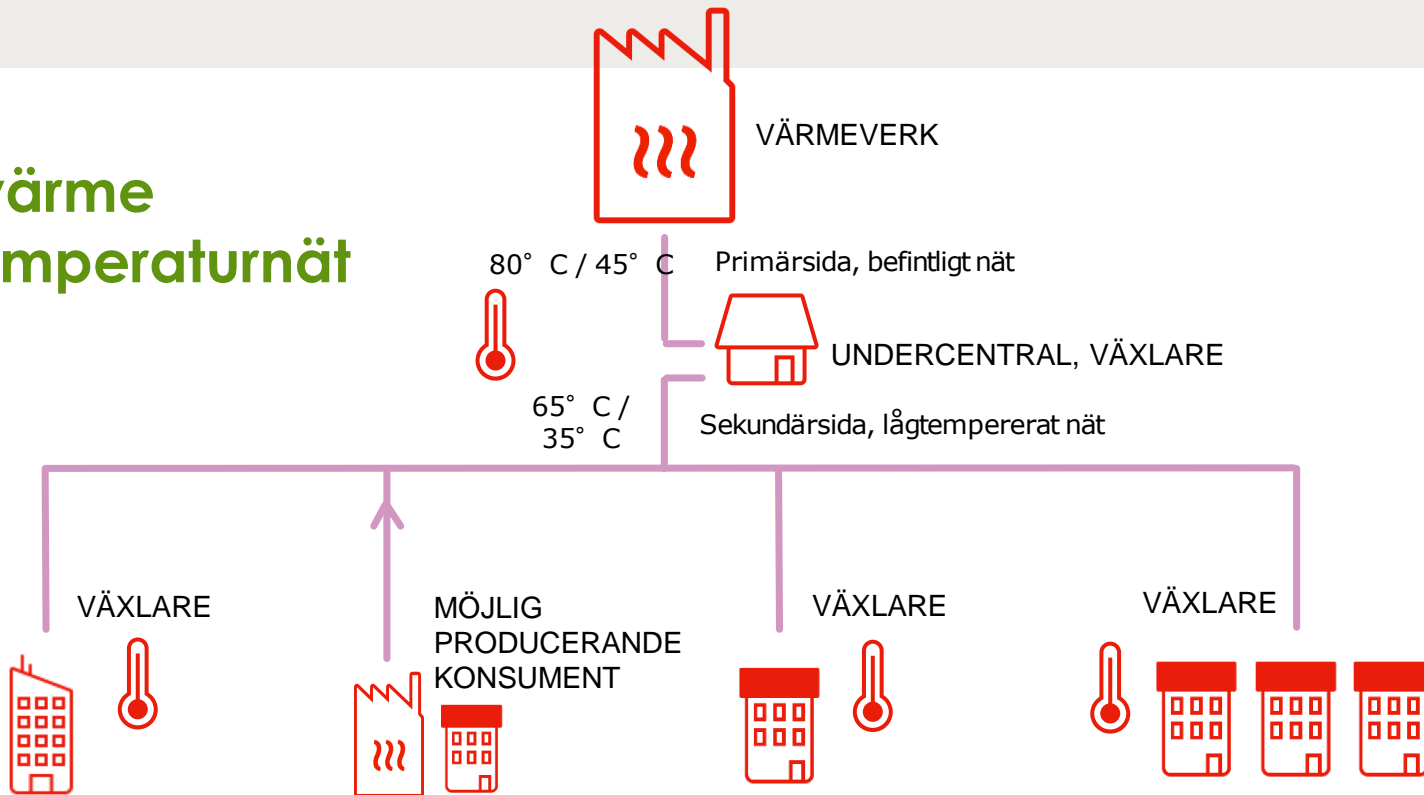
Befästa samarbete

Åtta delmål:

- 1 – Minska, Reducera energianvändningen med smart byggnation
- 2 - Konsumera hållbar energi
- 3 – Producera egen energi
- 4 – Lagra energi med hjälp av batterier och elbilar
- 5 – Smarta byggnader
- 6 – Smarta tillsammans med delad energi och lokalt kvartersnät
- 7- Bortom kvarteret, dela och styr energi inom staden
- 8 – Kunskap hos de boende, en förutsättning för rätt beslut

Fjärrvärme lågtemperaturnät

Smart Byggnation

- ✓ Byggsektorn står för 20% av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser.
- ✓ 50-50 fördelning mellan byggnation och uppvärmning under livscykel
- ✓ Sidoeffekter – Byggnation bidrar till effektbrist i samhället och behöver hanteras

Hållbar
byggnation

Hållbara
material

Delning av värme

- ✓ Med ett kretsloppstänk kan vi ta tillvara på restprodukter i Tamarinden som blir till värme
- ✓ Värmesystem som möjliggör delning av värme från aktörer med spillvärme
- ✓ Värme som annars går förlorat kan återanvändas

GRANNENS
ÖVERSKOTT

KRETSLOPPS
TÄNK

Delning av el

- ✓ Konsekvens av effektbrist redan påtaglig.
Lokal och grann-gemensam produktion är kritiskt!
- ✓ Produktion, lagring, konsumtion och optimering inom ett mikronät avlastar elnätet

Studier och simuleringar visar stor potential att spara pengar genom energi

GRANNENS
ÖVERSKOTT

LOKALT
ENERGI-
SYSTEM

Sammanfattning

Hållbarhet

Tillsammans arbetar vi för att bygga nästa generationens hållbara stadsdel

Innovation

Som partners arbetar vi för utveckling och implementering av de senaste innovationerna

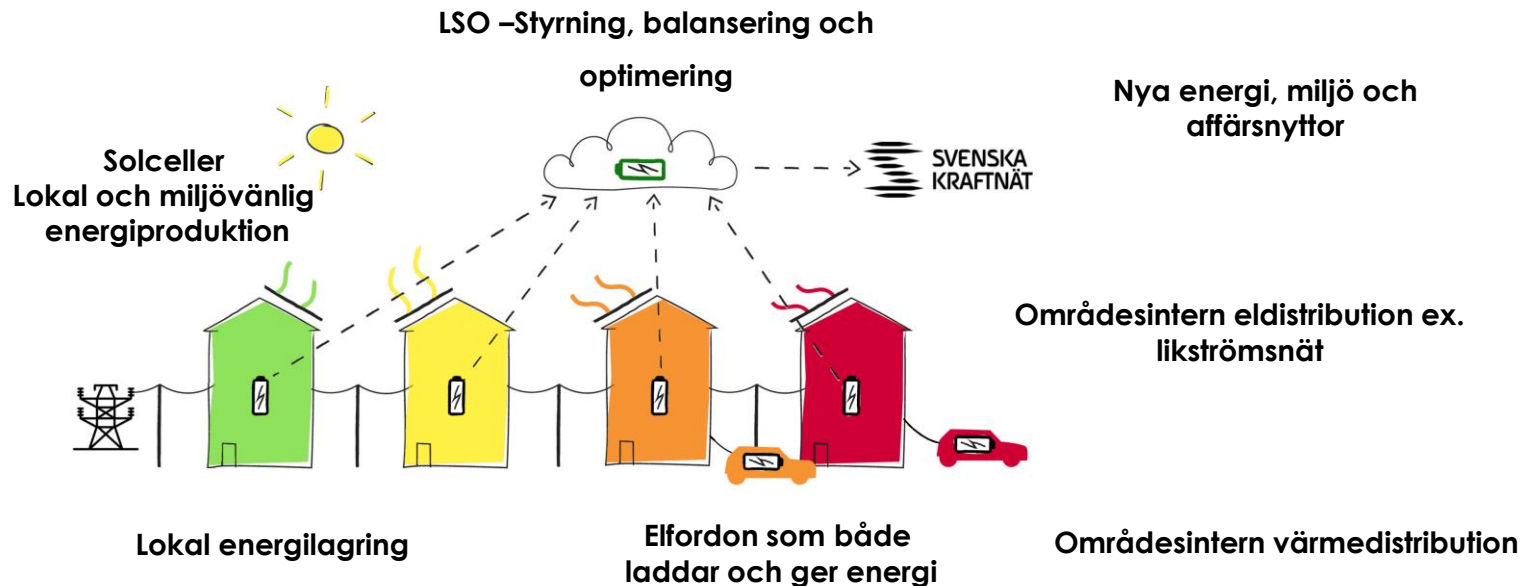
Samarbete

Allt är avhängande ett nära samarbete mellan alla inblandade parter

ÖREBRO

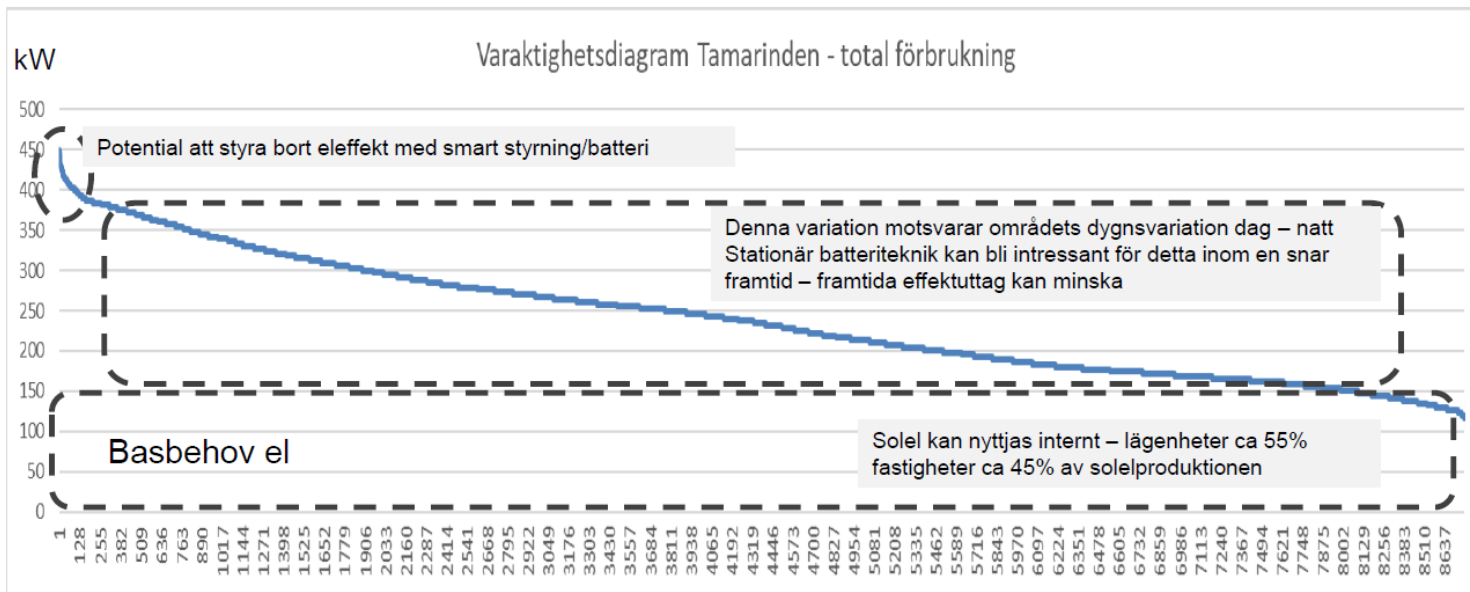
Byggnader som reducerar, producerar lagrar och delar energi

Simuleringar på nyttan

Varaktighetskurva elanvändning Tamarinden lägenheter och fastigheter

Timmar

Resultat från utredningar och fortsatta utmaningar

Totala effekten på överliggande nät är en effektreduktion från 450 kW till 300 kW = 33% reduktion.

Enligt nuvarande tariffstruktur på elnät belönas Tamarinden med 51% effektreduktion.

Baserat på viss mängd solceller (500 kWp) på uppskattad takyta kan området tillskapa 20% av områdets elbehov

Hur ställer sig marknaden till energidelning?

Fortsatt tidplan

Markanvisning
28 november
2019, 11 veckor

Urvalsprocess
påbörjas i
februari 2020,
pågår i 8 veckor

Tilldelning april
2020

Förstudie
påbörjas i
april och pågår i
12 månader

Byggnation av
byggväg 2020

Reservations-
avtal våren 2021

Husbyggnation
påbörjas 2021-
2022

Färdigställande
av gata tidigast
2022

Färdigt
bostadsområde
2025 - 2030

Tack!

ÖREBRO